(Nro. 20.)

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę Nro. 11. 26. Stycznia 1820.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — C. K. Rząd kraiowy podał do umieszczenia:

Dla Galicyyskiego funduszu kraiowego Inwalidów weszły następuiące dalsze składki z Cyrkułu Brzeżańskiego.

1.) Od Plebanów i gmin Dekanatu Rohatyńskiego, obrządku grecko-katolickiego 26 ZR. W. W.
2.) Od Parafijanów obrządku łacińskiego miasta Cyrkularnego 27 ZR. W. W.
3.) Od iednego niewymienionego 17 ZR. podobnież w W. W.

Dla uposażenia szkoły w Jarhorowie Cyrkułu Stanisławowskiego, oświadczono dawać następuiące składki: Dziedzic dóbr W. Ignacy Starzyński, który iuż kosztem swoim z przyczynieniem się gminy dóm szkolny pobudował, dla nauczyciela i na opał szkoły 40 fur drew co rocznie z lasów pańskich; Jarhorowska zaś gmina przywóz tychże drew, i po 63 ZR. W. W. pensyi roczney, tudzież w różnych ziemiopłodach 8 korcy 4 garcy zboża.

Rząd kraiowy poczytuie to sobie za obowiązek, aby o tych ku dobru powszechnemu dążących czynnościach do publiczney podadź wiadomości.

Z Wiednia d. 17. Stycznia. — Jego C. K. Mość wynagradzaiąc położone zasługi patryiotyczne w roku 1809 byłego Profesora Lyceum Zamoyskiego, a teraz Justycyiaryiosza kameralnego Stefana Kertesz, raczył ozdobić go małym złotym medalem honorowym cywilnym z uszkiem i wstążką.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Stosownie do wiadomości z Angostury z d. 9. Listopada odebranych w Nowym Yorku, miał Boliwar po zięciu Santa Fe, wysłać korpus z 2500 ludzi złożony pod Dowództwem Jenerała Anguataga dla opanowania Santa Martha, Boliwar urządzał sam woysko złożone z ludzi wybranych Nowey Grenady, których liczba wynosi do 8000; część zabranych pieniędzy w Santa Fe nadeszła do Angostury. Stosownie do ostatnich wiadomości, naczelny Wódz Królewski Morillo miał swoię głowną kwaterę w Tenaquillo, gdzie się okopał. Po cofnieniu się iego z San Fernando de Apure i Calabozo, powstańcy osadzili te mieysca, Jenerał powstańców Marino stał w Maturynie, Bermudez znaydował się na wyspie S. Małgorzaty, gdzie urządzał 1500 ludzi Irlandczyków przybyłych z Pułkownikiem Devereux; korpus ten miał się połączyć z Jenerałem Marino i ciągnąć przeciwko Karakas, Paez szedł w 6000 ludzi woyska Boliwara, dla uderzenia na Morilla; Arismendi, którego Brion jako więźnia Stanu posłał do Angostury gra rolę Vice-Prezesa w niebytności Boliwara i kazał wezwać Briona przed zgromadzenie tamteyszych Stanów (*Cortes*), ażeby zdał sprawę ze swoiego postępowania.

Odebrane niedawno w Bilbao listy z Limy daty dosyć poźney, donoszą, iż Vice-Król Peruwiiański przymuszony był otworzyć pożyczkę dla opedzenia nadzwyczaynych wydatków, których wymaga teraźnieysze Peru położenie, zagrożone w targnieniem z iedney strony woyska Chilyiskiego od lądu, z drugiey zaś od morza flottą Lorda Cochrane. Wielu z kupców boięcych się skutków wkroczenia nieprzyiaciół, zabrawszy swóy cały ruchomy maiątek opuścili Limę. Z resztą Vice-Król zgromadził w okolicy Limy znaczny korpus, woyska wszystkie składaiący ten korpus, tchną naylepszym duchem.

Hiszpaniia.

Hrabia Calderon, naczelny Dowódca wyprawy, zaięty iest nieustannie utrzymywaniem karności w powierzonem mu woysku, oraz uzupełnieniem wszystkich korpusów, które ucierpiały podczas grasuiącey zarazy przez zbie-

)(

gostwo. Jenerał ten ma wkrótce przenieść swoię główną kwaterę do Kadyxu. Kilka dni zimnych dostatecznymi były dla Andaluzyi, ażeby niejako wstrzymać postęp tey niszczącey zarazy, która wciągu lat 20 trzy razy tę południową część Hiszpanii pustoszyła. Z wielką surowością pobieraią nadzwyczayne podatki w Kadyxie na uzbroienie wyprawy, lecz z ciężkością przychodzi onych pobór, albowiem to miasto mimo utraconey dziesiątey części mieszkańców przez zarazę, cierpi ieszcze szkodliwe zatamowanie w handlu.. Na wyspie Leon, w tey chwili zaraza zupełnie ustała, lecz część mieszkańców zaginęła. Z drugiey strony wydano rozkazy, ażeby wszystkie zebrane okręty przewozowe stoiące w zatoce Kadyxeńkiey, dla maiących wsiąść na nie woysk, iak nayśpieszniey i zupełnie były wygotowane i uzbroione. Dla pomnożenia tych okrętów porobiono nowe układy. Pierwsza wyprawa, przeznaczona na pomoc Jenerałowi Morillo, składać się ma ze 6000, iakkolwiek iednak przyspieszaią te przygotowania, wątpią, żeby ta wyprawa przed dwoma miesiącami wyszła pod żagle. Druga wyprawa, na którey czele iest Hrabia Calderon z licznym Sztabem Jeneralnym składać się ma z 16 do 18,000 ludzi wszystkiey broni, i ta podobnież przed Kwietniem nie odpłynie, wszystko zapowiada, że przeznaczoną iest do Bouenes Ayres i Monte-Video.

Mówią, że wiele miano odkryć względem zfałszowanych rozkazów i dodaią, że ieszcze ważnieysze obiaśnienia nadeydą, rzecz ta miała nierównie większe pociągnąć za sobą skutki iak rozumiano z początku.

Wielka Brytaniia.

Dnia 28. Grudnia powrócił Xiąże Rejent z Brigthonu do Carltonhouse.

Obiedwie Izby Parlamentu odroczone zostały d. 30. Grudnia: Izba niższa, do d. 15. wyższa zaś, do 17. Lutego.

Dnia 21. Grudnia zebrali się księgarze i drukarze w Dublinie dla poczynienia uchwał przeciwko nowemu bilowi ograniczaiącemu wolność prasy. Związkowi w Hrabstwach Klare i Rascomon zaniechali zgromadzeń swoich; w Hrabstwach zaś Koenigion i Kilkenny i innych zgromadzaią się ieszcze i zabiiaią w bliskości trzodę posiadaczóm dóbr.

Księgarze podali znowu nową prośbę o wyłączenie od stęplu przedrukowanych dzieł klassycznych, któreby w małych dostawach taniey i łatwiey sprzedawane bydź mogły. Lord Castlereagh odpowiedział, iż prawo nie może dogadzać każdemu prywatnemu zyskowi, i dla tego księgarze powinni mieć uwagę na to prawo przy swoich przedsiębierstwach.

W Newkastlu były różne zaburzenia po między ludem, Policyia nie była w stanie przywrócić porządku i musiano wezwać dragonów na pomoc, kilka godzin minęło za nim pospólstwo rozproszyli dopiero po uwięzieniu kilku z hersztów udało się im przywrócić spokoyność. Nowy Lord Porucznik Lascelles posłany iak mówią w grożącem niebezpieczeństwie w zachodnie strony Yorku, nienalazł nic ważnego, o czemby mogł donieść, i oznaymia, że w Leeds i okolicy wszystko spokoyne.

Kuryier zawiera stosownie do listów z Petersburga z d. 30. Listopada, iż Cesarz Alexander zakazał naysurowiey wprowadzać gazety Angielskie, zawieraiące ów gorszący proces przeciwko bezbożnikowi Carlile.

Rząd Angielski odmówił żądaniu Hrabiego Laspases, aby mu pozwolono było posłać syna Bonapartemu na wyspę S. Heleny iako pazia lub pisarza.

Wyspa S. Heleny.

Gazeta Thimes zawiera następuiący list Officera morskiego pisany z wyspy S. Heleny pod d. 2. Września: „Bonaparte iest zdrów, ieździ czasem na koniu, zdaie się iednak wszystkich wzroku unikać; skoro kogo postrzeże, zaraz się zwraca. Hrabia Monthelon miał także niebawem opuścić wyspę a Napoleon sam nakoniec zostanie. Przedsięwzięto wszystkie ostrożności, żeby nie umknął i w rzeczy samey iest to niemożnością. Wszystkie przystępy do domu iego są strzeżone; wszystkie punkta znacznieysze na wyspie osadzone działami; zbrovne łodzie krążą w nocy pod wiatrem wyspy; okręt woienny krąży za wiatrem, ażeby zatrzymywał i wybadywał przybywaiące okręty, drugi zaś pod wiatrem, strzeże odchodzące. Nikt nie może bez pozwolenia Gubernatora wysięść na ląd, ci, którzy otrzymaią takowe, muszą swoie imiona, stan i t. p. wciągać do spisu. Wszystko, co iest przeznaczonem dla Bonapartego, przechodzi przez ręce Officera, który dokładnie przetrząsa. Żywność iest drogą nie do opisania. Gęś kosztuie 40 szylingów, miara ziemniaków 16 szyl. i t. p.

Francyia.

Dziennik rospraw z dnia 3go b. m. zawiera z listu datowanego d. 26. Grudnia w Frankfórcie, wyciąg następuiący: „Różne prywatne listowne porozumiewania się, które

od nieiakiego czasu zapełniaią stronnice gazet, są to nowe wynalazki, zasługuiące nieiako na uwagę publiczności. Uważać naypierwey należy, że te porozumiewania się aż dotąd wyłącznie iedney stronie sprzyiiały, która ponieważ wszystko chce, ma prawo wszystkiego się dopuszczać. Ztąd to gazety Paryzkie Ultraliberalistów zapełnione są prywatnemi artykułami z listów pisanych z Frankfortu, Heidelbergu, i innych miast położonych nad Renem. Nie tylko nie podlega żadney wątpliwości, że naywiększa część artykułów nie iest pisana na mieyscu z kąd są datowane, lecz możemy oraz zapewnić, że te wszystkie mimo wiedzy autora od pewnego kieruiącego Zgromadzenia są wpiorodawane (dyktowane) Zgromadzenie to stanowi zasady, i udziela nowin, które zamiarom stronnictwu mogą schlebiać, nie troszcząc się bynaymniey czyli te prawdy są rzeczywiste dla świata. — Nie byłoby od rzeczy, ażebym WPanu na wsparcie moich twierdzeń przywiodł niektóre daty, dla otworzenia oczów niektórych czytelników, których łatwowierności nieustannie nadużywaią. Tak n. p. w tey oto chwili iest systematem Minerwistów od czasu, iak się w pewne ciało zgromadzili zawięzywać cudowną wytrwałością nowe związki, i roszerzać ie daleko za naturalnemi granicami swego Kraiu, który chcą swemi uszczęśliwość dobrodzieystwy; uważaiąc się podług wszystkich względów iak iakie Mocarstwo, wysełaią posłanników stronnictwa na brzegi Renu i w głąb Niemiec, rozumić się ma posłanników taynych, iednak uzbroionych we wszystkie zwodnicze środki. Pewien Pan S..... rodem Niemiec poświęcił się zeszłego lata temu zaszczytnemu rzemiesłu. Zyskawszy nowo zaciążnych w naszey okolicy, udał się do północnych Niemiec; tam usiłowanie iego iuż nie taki uwieńczył skutek. — Pomiędzy przybranymi, którzy się zobowiązali bydź Korrespondentami z tuteyszego miasta (Frankfórtu) wymieniam tylko, uczonych z professyi P. P. M..... byłego Ajenta Policyi Napoleona L....., Adwokata H......, i P. B..... byłego Redaktora dwóch pism, znaiomych ze swego ducha demagogicznego; nakoniec człowieka pełnego talentu, który niedawno przybył z Paryża, zawiozłszy rozkazy kieruiącego Zgromadzenia*) Za pomocą tych czynności, których im zapewniam rzeczywistość, można sobie obiaśnić tę zgodność artykułów, którą z podziwieniem czytamy a które się obiawiaią w iednym prawie czasie i w oznaczonym dniu w Paryżu w Niemczech i po niektórych sąsiedzkich Kraiach. Takim sposobem widzieliśmy raptownie i o iednym czasie po bardzo oddalonych mieyscach rozszerzaiące się niedorzeczne nowiny. Zgodność takowa nie tylko w zdarzeniach ale i w słowach, zależy tylko od ogólnego kierowania; a sława podobnych wynalazków iednemu służy.

*) Uwiadomiamy taiemne poselstwo, iż znaiome są nam imiona tych, których oznaczylismy początkowym literami, ieżeli żądaią, odkryiemy taiemnicę.
Nota Redaktora Dziennika rozpraw.

Monitor Paryzki umieścił w artykule swoim pod tytułem: duch Dzienników, (esprit des Journaux,) text ściągaiący się do wypadków r. 1792 a szczególniey do Jenerała Lafayette. Na to, przysłał Jenerał ten Monitorowi, iako i innym Dziennikom następuiące pismo: „Czytam w Monitorze. iż w roku 1792 wyięty byłem z pod prawa, ponieważ na czele woyska będącem pod moiemi rozkazy chciałem wyyść z Kraiu. Po raz pierwszy odpowiadam na potwarze owych różnych fakcyi, które lepiey iakby można sądzić, znały się na podzieleniu Francyi i na tem rozgłoszeniu, że byłem wyięty z pod prawa. Postępowanie moie w roku 1792 iest znaiome, Oyczyzna iuż go osądziła. Przystało mnie więc podnieść głos przeciwko obrażaiącey mieszaninie prześladowanego patryotizmu z wyyściem woyska za granicę, mnie, który uważał emygracyię za iedną z głównych przyczyn nieszczęśliwych wypadków Rewolucyi i tych boleści, które wielu może za późno uczuło a mnie na zawsze dotykać będą. Sądzę więc, iż słusznie sprzeciwić się muszę nie tyle uczonemu wydawcy tego artykułu, iak tym Protektorom, którzy go wpiorodali.

P. Maret (*Duc de Bassano*) ieden z wygnańców obięty rozporządzeniem z d. 24. Lipca 1815 przybył do Paryża.

Głoszą że Nuncius Papiezki ma mieć uroczyste posłuchanie u Króla Jmci dnia 6go Stycznia.

Niespełniło się oczekiwanie względem budżetu, który na d. 4go b. m. miał bydź przełożony w Izbie Deputowanych, Minister Skarbu podał na temże posiedzeniu proiekt do prawa bardzo korzystny dla dwóch klas właścicieli we Francyi, to iest: dla nabywców i posiadaczów dóbr Narodowych i właścicielów i posiadaczóm dóbr Korony, które dane były ich poprzednikom w zastaw lub zamianę; (*Engagistes et Echangistes*), ułatwiwszy im ze stro-

ny Zarządu tychże dóbr trudne kształty i poszukiwania względem ich praw nabycia, przezco nadał tem samem oczewiście większą wartość dla teraźnieyszych posiadaczy tychże dóbr.

P. Vincent odebrał podaną swą prośbę do Izby Deputowanych względem odwołania Króloboyców; i zdaie się dla tego, iż obawiał się nie bez przyczyny, żeby ią niespotkał taki sam los iak w Izbie Parów.

Nowy Minister woyny zaprowadza odmiany między Urzędnikami tegoż Ministerstwa. Jenerał Gentil S. Alphonse, naczelnik Wydziału osobistego, zastąpiony został przez Jenerała Latour-Foissac, który niedawno był przełożonym szkoły w Saumur; na mieyscu P. Beaudon naczelnika Wydziału piechoty, mianowany został Jenerał Lenoir Laroche; Dziennik rozpraw udziela pochwały dla nowo mianowanych, mimo tego maią iescze otrzymać swoie uwolnienia naczelnicy biór, Dessonets, Saulnier, Yves, Martilliers i Michaud.

Nayiaśnieysi Monarchowie Cesarz Austryiacki i Rossyiski iako też Król Duński podpisali składkę po 2000 franków każdzy z osobna na pomnik dla Malesherba.

Jenerał Vandamme przybył d. 29. Grudnia do Lille, zkąd udał się natychmiast do Cassel mieysca swoiego urodzenia.

W Sądzie Paryzkim I. Instancyi wytoczyła się bardzo ważna sprawa Xiężniczki Wirtembergskiey, małżonki Xięcia Montfort (Hieronima Bonapartego) przeciwko różnym bankierom Francuzkim. Xiężna wniosła o zniszczenie umowy zamiany, którą zawarł był iey małżonek względem dóbr w Touraine położonych, wartuiących więcey iak 800,000 franków a kupionych od młodszego P. Michel. Dobra narodowe położone w Xięstwie Lukkieyskim, które Hieronim Bonaparte wziął był wzamian za swoie dobra, zabrane zostały przez tamteyszy Rząd, pod pozorem, iakoby sprzedane był przez oszukaństwo i podstęp; Xiężna twierdzi, że iey dobra we Francyi powinny bydź zwrócone; P. Henneqin działa imieniem Xiężny występuiącey pod teraźnieyszem imieniem Xiężney Montfort, a P. Tripier w imieniu iey przeciwników.

Niemcy.

W Dreznie wyszła z druku główna Konwencyia zawarta niedawno między Dworami Saskim i Pruskim. Ponieważ Saxoniia nie posiada teraz kopalni soli, obowiązały się więc Prussy dostawiać oney do 10. Października 1829 roku rocznie 170,000 Cetnarów czyli 146,433 mać, którey ilość część płacona będzie od macy po 1 talarze 14 groszy Niemieckich, część zaś po 1talar. 12 groszy. Prussy powrócą oraz 70,000 talerów ponieważ wedle tymczasowey ceny płaciła Saxoniia za każdą macę 1 talar 20 1/9 groszy Niemieckich; również zapłacą Prussy 160,000 talerów Uniwersytetom i szkołom kraiowym, iako wynagrodzenie darowanych im dochodów od Króla Saskiego z Komendy Thuringskiey.

Królestwo oboyga Sycylii.

Liczba wskazanych zbrodniarzy do robot publicznych, w Królestwie oboyga Sycylii, żyiących dotąd na małey wyspie niedaleko Sycylii wynosi 3000 ludzi, którzy maią wsieść na okręty dla zaludnienia Brazylii.

Prussy.

W wielu gazetach Niemieckich umieszczono list datowany z Berlina z d. 31. Marca s. r. pisany przez byłego Professora Teologii tamteyszego Uniwersytetu P. de Wette do matki Karola Sanda. List ten, dał powód do następuiącego rozkazu Gabinetowego Króla Jmci Pruskiego, wydanego do Ministra Stanu spraw duchownych i nauk lekarskich, Barona Altstein w Berlinie: Professor de Wette okazany sobie odpis z listu, pisanego do wdowy po Radcy sprawiedliwości Sandzie i datowanego d. 31. Marca, w ogolności uznał bydź rzetelnym i starał się popierać usprawiedliwienie zabóystwa popełnionego przez iey syna, które list ten zawierała który to postępek nie zgadza z ważnem urzędowaniem nauczyciela Teologii i moralności. Zawiódł bym moie sumnienie, gdybym powierzał człowiekowi naukę młodzieży, który skrytobóystwo starał się pod warunkami i rożnemi uprzedniemi wnioskami usprawiedliwiać. Z tego powodu zalecam WPanu uwolnienie Professora Wette od iego obowiązków. — W Berlinie d. 30. Września 1819."

Kraków.

Na Sessyi d. 31. Grudnia wprowadzono proiekt prawa o urządzeniu kunsztów, rzemiosł i professyi. Ten, gdy po różnych wnioskach dążących do uczynienia nieiakich w nim odmian wzięto do sekretnego głosowania, nie utrzymał się z względu na 13sty artykuł Konstytucyi.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.